

JOURNAL OF FUNDAMENTAL STUDIES

ЖУРНАЛ ФУНДАМЕНТАЛЬНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ
ФУНДАМЕНТАЛ ТАДҚИҚОТЛАР ЖУРНАЛИ

VOLUME II | ISSUE 2 | FEBRUARY | 2024

ISSN: 2181-4031

Available online at www.imfaktor.com

ISSN: 2181-4031
DOI Journal 10.56017/2181-4031

ФУНДАМЕНТАЛ ТАДҚИҚОТЛАР ЖУРНАЛИ

II-ЖИЛД, 2-СОН

ЖУРНАЛ ФУНДАМЕНТАЛЬНЫ ИССЛЕДОВАНИЙ

ТОМ- II, НОМЕР-2

JOURNAL OF FUNDAMENTAL STUDIES

VOLUME-II, ISSUE-2

ТОШКЕНТ – 2024

ФУНДАМЕНТАЛ ТАДҚИҚОТЛАР ЖУРНАЛИ

ЖУРНАЛ ФУНДАМЕНТАЛЬНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ | JOURNAL OF FUNDAMENTAL STUDIES

№ 2 (2024) DOI <http://dx.doi.org/10.56017/2181-4031-2024-2>

Бош муҳаррир:

Тураев Б.

– фалсафа фанлари доктори, профессор

Масъул муҳаррир:

Расулова Д.

– иқтисодиёт фанлари доктори, доцент

Таҳририят аъзолари:

1. Каримов Б. – тарих фанлари номзоди, доцент
2. Ходжаметова Гулчира Илишевна – тарих фанлари номзоди, профессор
3. Ҳайдаров Ўрал Ахмадович – иқтисодиёт ф.б.ф.д (PhD), доцент
4. Мусаев Джамалиддин Камалович – юридик ф.б.ф.д (PhD), доцент
5. Жамолдинов Хумоюн Бахтиёрбек ўғли – юридик ф.б.ф.д (PhD), доцент в.б
6. Узакова Зарина Фуркатовна – социология ф.б.ф.д (PhD), доцент
7. Мамадияров Дилшод Уралович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент
8. Тўраев Шавкат Нишонович – фалсафа фанлари номзоди, доцент
9. Бердиева Гулмира Аминовна – тарих фанлари номзоди
10. Гаипов Жасур Бахром ўғли – иқтисодиёт ф.б.ф.д (PhD)
11. Сохибова Лола Жонибоевна – фалсафа ф.б.ф.д (PhD)
12. Шарипов Дилшод Бахшиллоевич – сиёсатшунос, эксперт
13. Содиржонов Мухриддин
Махамадаминович – социология ф.б.ф.д (PhD)
14. Саттаров Дилшод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент
15. Турақулов Акмалжон Анварович – фалсафа ф.б.ф.д (PhD)
16. Каримов Бозарқул Худдайбердиевич – фалсафа фанлари номзоди

“Фундаментал тадқиқотлар” илмий-амалий журнали 2022 йил 22 декабрь куни № 054837-сонли гувоҳнома билан оммавий ахборот воситаси сифатида давлат рўйхатидан ўтказилган.

Мазкур журнал 6 та халқаро маълумотлар базаларида индексланган бўлиб, жорий йил учун UIF 2023 = 7.5 “импакт-фактор” кўрсаткичига эга.

Ўзбекистон Республикаси Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги ҳузуридаги Олий аттестация комиссиясининг 2023 йил 24 июлдаги 01-02/1199-сонли хатига мувофиқ ушбу журналда чоп этилган мақолалар хорижий мақолалар сифатида тан олинади.

Саҳифаловчи\Page Maker\Верстка: Абдурахмон Хасанов

Таҳририят манзили: Тошкент шаҳар, Учтепа тумани, “Ватан” МФЙ, Чилонзор 24-мавзеси, 2/27-уй. Почта индекси 100152. Веб-сайт: www.imfaktor.uz/com

Телефон номер: +99894-410 11 55, **E-mail:** tahririyat@imfaktor.uz

© “ИМФАКТОР Pages” илмий нашриёти, 2023 йил.

© Муаллифлар жамоаси, 2023 йил.

ФУНДАМЕНТАЛ ТАДҚИҚОТЛАР ЖУРНАЛИ

ЖУРНАЛ ФУНДАМЕНТАЛЬНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ | JOURNAL OF FUNDAMENTAL STUDIES

SHOMIRZAEVA Dilnoza Mirbotirovna

O‘zbekiston Respublikasi Bank-moliya akademiyasi

Sirtqi MBA Baking

tinglovchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10645728>

RAQAMLI BANK BIZNES MODELLARI

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada raqamli texnologiyalarni O‘zbekiston bank sektorida, shuningdek, jahonning yetakchi bank tuzilmalarida qo‘llash sohalari muhokama qilinadi, bank biznesini raqamlashtirish muammolari va istiqbollari yoritilgan. Shuningdek, tijorat banklarida zamonaviy va masofaviy bank xizmatlari ko‘rsatishning ilmiy-nazariy asoslari va O‘zbekistonda zamonaviy bank xizmatlarini ko‘rsatishning iqtisodiy ahamiyati o‘rganilgan, bank tizimini raqamlashtirish sharoitida bank innovatsiyalarini takomillashtirish bo‘yicha taklif va tavsiyalar shakllantirilgan.

Kalit so‘zlar: raqamli bank, elektron muomala, mobil aloqa, internet, neobank, tijorat banki, bank xizmatlari, masofaviy bank xizmatlari, zamonaviy bank xizmatlari, raqamli texnologiyalar.

БИЗНЕС-МОДЕЛИ ЦИФРОВОГО БАНКИНГА

АННОТАЦИЯ

В данной статье рассматриваются сферы применения цифровых технологий в банковском секторе Узбекистана, а также в ведущих мировых банковских структурах, освещаются проблемы и перспективы цифровизации банковского бизнеса. Также в коммерческих банках изучены научно-теоретические основы оказания современных и дистанционных банковских услуг и экономическое значение предоставления современных банковских услуг в Узбекистане, сформулированы предложения и рекомендации по совершенствованию банковских инноваций в условиях цифровизации банковской системы.

Ключевые слова: цифровой банкинг, электронное обращение, мобильная связь, интернет, необанк, коммерческий банкинг, банковские услуги, дистанционные банковские услуги, современные банковские услуги, цифровые технологии.

DIGITAL BANKING BUSINESS MODELS

ANNOTATION

This article discusses the areas of application of digital technologies in the banking sector of Uzbekistan, as well as in the world's leading banking structures, highlights the problems and prospects of digitalization of banking business. Also, the scientific-theoretical basis of providing modern and remote banking services in commercial banks and the economic importance of providing modern banking services in Uzbekistan were studied, proposals and recommendations were formulated for improving banking innovations in the conditions of digitalization of the banking system.

Keywords: digital banking, electronic transaction, mobile communication, internet, neobank, commercial banking, banking services, remote banking services, modern banking services, digital technologies.

Iqtisodiyotni raqamlashtirish amaldagi biznes modellari, jumladan, hozirda butun dunyo bo‘ylab transformatsiya jarayonidan o‘tayotgan bank tizimining tarkibiy bo‘linmalari uchun jiddiy muammolar tug‘dirmoqda. Mijozlarga e‘tibor qaratish va taklifni shaxsiylashtirish, raqamli bank strategiyasining asosiy komponentlari hisoblanadi. Uni samarali amalga oshirish uchun mijozlarning to‘plangan tajribasiga, shuningdek, mijozlar manfaatlarini qo‘llab-quvvatlovchi innovatsiyalarni joriy etishga yo‘naltirilgan vazifalarni hal qilish zarur [1].

Hozirgi davrdagi tezkor va shiddatli rivojlanish hamda iqtisodiyotdagi tub o‘zgarishlar davrida raqamli iqtisodiyot va u bilan bog‘liq bo‘lgan bir qancha ilg‘or raqamli texnologiyalar iqtisodiyotimizga kirib kelmoqda. Shu sababli aholining turmush tarzini yanada yaxshilash va osonlashtirish, kompyuterlashtirish va mamlakatimiz taraqqiyotini yanada jadallashtirish maqsadida Respublikamiz rahbariyati bir qancha qarorlarni qabul qildi va “yo‘l xaritasi”ni ishlab chiqmoqda.

O‘zbekiston Respublikasi bank tizimida mijozlarga taqdim etiladigan elektron bank xizmatlarini ko‘rsatish borasida tizimli ishlar tashkil etilmoqda. Xususan, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 12 maydagi “2020 - 2025 yillarga mo‘ljallangan O‘zbekiston Respublikasining bank tizimini isloh qilish strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-5992-sonli Farmonida “O‘zbekiston Respublikasining bank tizimini isloh qilishning ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida qaralib, bank xizmatlarini modernizatsiya qilish, samarali infratuzilma yaratish va banklar faoliyatini avtomatlashtirish, shuningdek, banklarning asosiy faoliyat turi bilan bog‘liq bo‘lmagan funktsiyalarini bosqichma-bosqich bekor qilish orqali bank tizimining samaradorligini oshirishga juda katta e‘tibor berilmoqda [2, 3].

Raqamli bank texnologiyalari, ularning o‘ziga xos xususiyatlari, ulardan samarali foydalanish yo‘llari hamda mexanizmlari bo‘yicha qator ilmiy-tadqiqot ishlari olib borilgan. Jumladan, M.V. Dubinning fikricha, bank texnologiyalari – bu banklarda ishlatiladigan turli xil telekommunikatsiyalar, axborot texnologiyalari, kompyuter tarmoqlari, dasturiy mahsulotlar, ichki protseduralar, risklarni boshqarish modellari va boshqalar. “Bank texnologiyasi” atamasi banklarga o‘z mijozlariga xavfsiz, ishonchli va arzon narxlarda yaxshiroq xizmatlarni taklif qilishi hamda bank xizmatlari bozorida raqobatbardosh ustunlikka erishishi uchun zamonaviy axborotkommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishni anglatadi.

O.Melikov tomonidan raqamli bank texnologiyalari va ularning tarkibi hamda elementlari keng yoritilib, bank texnologiyalari bo‘yicha xorijiy va mahalliy olimlarning ilmiy qarashlari chuqur o‘rganilgan, tahlil qilingan va mualliflik fikrlar bildirilgan. Shuningdek, bugungi kunda dunyo banklarida foydalanib kelinayotgan Automated Teller Machine (ATM), Mobile Banking, Internet Banking, Video Teller Machine (VTM), Secure Short Messaging Service (SSMS), SIM Application-toolkit, RFID Technology, Mobile Money kabi bank texnologiyalari keltirilgan va ularning o‘ziga xos xususiyatlari hamda afzalliklari ochib berilgan.

M.Madraximov tomonidan masofaviy bank xizmatlarining bank faoliyatigadgi ahamiyati, ularni ko'rsatish kanallari va buni yanada kengaytirish imkoniyatlariga oid ilmiy-nazariy qarashlar o'rganib chiqilgan O'zbekiston tijorat banklari amaliyotida masofaviy bank xizmatlarining rivojlanish holati to'plangan statistik ma'lumotlar asosida tahlil qilingan. Tijorat banklarida masofaviy bank xizmatlarini rivojlantirish, mijozlarga masofadan turib xizmat ko'rsatish tizimini rivojlantirish bo'yicha har bir tijorat banki o'zining strategik dasturini ishlab chiqish kerak. Mazkur dasturda qadamma-qadam barcha xizmat turlarini masofaviy hamda onlayn rejimga o'tkazish bo'yicha yo'l xaritasi ishlab chiqish lozimligi, mazkur yo'l xaritasida belgilangan vazifalarni moliyalashtirish manbasi, amalga oshirish muddatlari, amalga oshirish uchun mas'ul boshqarma hamda loyihani ishga tushirish muddati kabilar keltirib o'tilishi zarurligi ta'kidlangan.

Raqamli iqtisodiyot sharoitida bank innovatsiyalari yangi mahsulot va xizmatlarni yaratish, yangi filiallar va xizmatlar markazlarining ommaviy tartibda ochilishiga zamin yaratmoqda. Bu orqali esa, bank xizmatlarini ko'rsatish modelida ijobiy o'zgarishlarga olib keldi. Buning natijasida esa tizim holati sifat jihatidan yaxshilanishini va yangi bosqichga olib chiqish imkoniyatlarini ochmoqda.

«Raqamlashtirish» atamasi axborotni raqamli shaklga o'tkazishni anglatadi. Biroq, biznes sohasida esa raqamlashtirish operatsion modellardagi o'zgarishningikki turini bildiradi: Birinchisi – aloqalarni raqamli kanalga o'tkazish; ikkinchisi – doimiy operatsiyalarni avtomatlashtirish. Bu o'zgarishlar bir-biri bilan chambarchas bog'liq holat bo'lib hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasi bank sektori rivojlangan mamlakatlardagi bank sektori kabi oldinga qarab intilmoqda.

Xizmat ko'rsatish modellari raqamli texnologiyalar (sun'iy intellekt, blokcheyn, R2R kreditlash), shuningdek, intergatsiyalashgan tarmoq iqtisodiyotining rivojlanishi natijasida sezilarli darajada o'zgarimoqda. Sektorga bankdan tashqari ishtirokchilarning kirishi uchun to'siqlar yildan-yilga kamayib, telekommunikatsiya va IT kompaniyalari o'z vakolatlaridan kelib chiqqan holda, moliyaviy xizmatlar va mahsulotlarni bank sektoriga integratsiyalashuvini keng yo'lga qo'yimoqda. Bank innovatsiyalariga bo'lgan talab asosan uning iste'molchilari tomonidan belgilanadi. Iste'molchilarning asosiy talablari – bank operatsiyalarini bajarish vaqtini qisqartirish, ularni 24/7 rejimida ishlash imkoniyati, bank mahsulotlari va xizmatlaridan yanada qulay foydalanish, yagona bank interfeysidan foydalangan holda bank xizmatlari bilan bir qatorda boshqa xizmatlardan ham foydalanish imkoniyatlarini oshirishdan iborat.

Ushbu talablar bankda innovatsiyalarni rivojlanishiga turtki bo'lmoqda. Bugungi kunda yangi texnologiyalar, g'oyalar va modellarning rivojlanish sur'ati juda yuqori, shu sababli, raqobatbardoshlik sharoitida va mijozlarni saqlab qolishning asosiy omillari bu – xizmatlarning sifati va ularni bozorga chiqarish tezligi hisoblanadi. Bank sektori bu – raqamli va texnologik innovatsion yechimlarni joriy etishni jonlantiruvchi kuchi va boshqa tarmoqlarga kadrlar yetkazib beruvchisi bo'lib hisoblanadi. Raqamli transformatsiyani amalga oshirayotgan yirik tijorat banklari o'zlari yaratgan tizim doirasida ko'rsatilayotgan xizmatlar ko'lamini kengaytirish imkoniyatlari mavjud bo'ladi [4].

O'rta va kichikroq banklar esa yirik banklarning tizimlaridan tashqari segmentlashgan ishtirokchilarga aylanadi. Bankdan tashqari ishtirokchilar (telekommunikatsiya va IT kompaniyalar) tobora ko'proq moliyaviy xizmatlar ko'rsatadilar va an'anaviy banklarning to'laqonli raqobatchisiga aylanadilar. Mijozlar esa o'z navbatida, xizmat ko'rsatuvchi banklarida telekommunikatsiya, chakana savdo, ta'lim, sog'liqni saqlash sohalariga oid ko'shimcha xizmatlarni olish imkoniyatlari ochiladi. Takliflar esa xususiy lashtiriladi, bankamaliyotlari tezligi sezilarli darajada oshiriladi.

Moliyaviy texnologik kompaniyalar va nobank tashkilotlar sonining ortishi natijasida, sohada raqobat kuchaymoqda. Buning natijasida an'anaviy bank xizmatlarining rentabellik darajasi pasayib bormoqda va bozor ishtirokchilari oldida yangi daromad manbalarini izlash masalasi turibdi. Yangi daromad manbai esa raqamli bank mahsulotlari va IT kompaniyalari bilan hamkorlikda yaratilgan innovatsion mahsulotlarda bo'lishi mumkin deb hisoblaymiz.

O'zbekistonda bank sektorining raqamli transformatsiyasi uchun qulay sharoitlar yaratilmoqda. Buning natijasida yildan yilga masofaviy xizmat ko'rsatish kanallaridan foydalanuvchi mijozlar soni ortib bormoqda. Mamlakatimizda mobil va internet banking xizmatlaridan foydalanuvchilar soni 2020 yil 1 yanvar holatiga 10 153,4 mingtani tashkil etgan bo'lsa, 2023 yil 1 yanvar holatiga bu ko'rsatkich qariyb 3 barobarga oshib, 30 001 mingtani tashkil etgan. Biroq, mamlakatimizda masofaviy bank xizmatlarining qamrab olish darajasi hanuzgacha internet bilan qamrab olish darajasidan ortda qolmoqda. Bu esamasofaviy bank xizmatlari bilan qamrab olish darajasini jiddiy o'sishiga halisaloohiyat va imkoniyat bor ekanligini anglatadi. O'zbekistonda tijorat banklarining mijozlarga xizmat ko'rsatishda raqamlashtirish jarayonlarini jadallashuviga ko'plab omillar yordam beradi. Shu jumladan, internet bilan qamrab olish darajasining oshishi.

Bugungi kunda O'zbekiston bank sektorida Anorbank, Uzumbank va Gruziyaning TBS banki kabi raqamlashtirish imkoniyatlaridan faol foydalanadigan yuqori texnologiyali banklar guruhi shakllantirilmoqda, bu esa umumiy IT platformalarida sinxronlashtirish imkonini beradi.

Shuningdek, so'nggi 20 yil ichida texnologiya butun dunyoda bank sohasiga ham tasavvur qilib bo'lmaydigan darajada o'zgarishlarni olib kirdi. Internet va mobil aloqa butun dunyodagi odamlar va tashkilotlarni bog'laydigan eng chekka burchaklarga etib keldi. Bu esa mijozlarning uzoq navbatlardagi kutishlarini va tashkilotlarning ishlash prinsiplarini o'zgartirdi. Mobil aloqa va tegishli infratuzilmalar yordamida esa fintech texnologiyasi (moliyaviy texnologiyalar) bank sektoriga kirib, xaridorlarga qulay bo'lgan turli xil mahsulotlarni ishga tushirdi [5].

Raqamli texnologiyalarni turli darajada rivojlantirish har qanday kredit muassasasi tomonidan amalga oshiriladi, jahon bank xizmatlari bozorida 2018 yilda to'liq 4.0 bank modeliga o'tishga qaror qilgan banklarning ko'plab misollari mavjud. Buddybank raqamli bankining yaratilishi, UniCredit a Espone guruhi tashabbusi bilan yaratilgan loyiha ajoyib loyiha edi. Bank smartfon orqali masofadan turib joriy hisobvaraqa ochish, debet yoki kredit kartasini chiqarish, to'lovlarni amalga oshirish va boshqa xizmatlardan foydalanish imkonini beruvchi onlayn yordamchi sifatida joylashtirilgan va ko'plab virtual bank xizmatlarini taqdim etadi.

Hozirgi vaqtda gorizontal biznes madaniyatiga asoslangan samarali boshqaruv va operatsion modelni yaratish bilan bir qatorda, eng ilg'or axborot texnologiyalaridan foydalangan holda tubdan yangi IT-platforma asosiy mahsulotdan foydalanish muvaffaqiyatning asosiy omili hisoblanadi.

Shuni hisobga olish kerakki, O'zbekistonda Internetga kirishning nisbatan past ko'rsatkichlari mavjud – 70%, Evropa mamlakatlarida esa bu taxminan 90% ni tashkil qiladi, shuning uchun mavjud bo'lganlar ko'lamini kengaytirish va yangi moliyaviy texnologiyalarni joriy etish uchun, Internet mavjudligini kengaytirish bo'yicha chora-tadbirlar ishlab chiqish zarur, moliyaviy tashkilotlarning ham bir-biri bilan, ham mijozlar bilan munosabatlarini to'liq raqamlashtirish rejalashtirilgan, bu esa banklarni ochiq ekotizimlarga aylantiradi, bunda hamma ko'ra oladi.

Biroq, bank sektorini raqamlashtirishdagi o'zgarishlar ikki xil xarakterga ega:

- bir tomondan, raqamlashtirish ijobiy natijalar beradi, xususan, banklar va ularning mijozlari shubhali noqonuniy operatsiyalarda ishtirok eta olmaydi;

- boshqa tomondan, bank sektorining virtual makonga o'tishi yangi inqirozning paydo bo'lishiga yordam berishi mumkin.

Kelajakdagi tahlilchi olimlarning fikricha, ushbu sohada raqamli banklar 2025 yilga kelib an'anaviy bank institutlarini bozordan butunlay siqib chiqarishi mumkin, bu esa moliya tizimida tub o'zgarishlarga olib keladi. Raqamli sektor bugungi kunda moda tendensiyasi emas, balki bozorda mavjud bo'lish uchun zarur shartdir.

Xulosa o'rnida aytish mumkinki, bank sohasida zamonaviy raqamli axborot texnologiyalari va ularning dasturiy ta'minotlaridan foydalanish nafaqat bank xizmatlari bozorida raqobat ustunligini beradi, balki, ma'muriy xarajatlarni kamaytirish, mehnat unumdordigini oshirish, ortiqcha vaqt sarfini kamaytiri kabi ijobiy ta'sirlari ham mavjud.

Jumladan, muammoli kreditlarni tahlil qilish va ular bo'yicha ishlashni avtomatlashtirish asosida juda ko'p sonli muammoli kreditlar bilan ishlashni oson va qisqa vaqtda amalga oshirish imkonini beradi. Masalan, kreditlarning asosiy qarzi va ustama foiz mablag'larini talash muddatlarini ogohlantiruvchi avtomatik SMS xabarlar yuborish, so'ndirish muddati o'tib ketgan muammoli kreditlar bo'yicha sud xujjatlarini avtomatik tayyorlash va elektron yuborish kabilar.

1. Banklar o'z strategiyasini qayta ko'rib chiqishlari va keyingi rivojlanish yo'nalishlarini belgilashlari kerak. Katta ehtimol bilan, yirik banklar uchun bu tizim ko'rinishidagi biznes jarayonlarini keyinchalik o'zgartirish va yaratish bilan bog'liq to'liq qamrovli raqamli transformatsiyadir. Yetarli kapitalga ega bo'lmagan boshqa banklar uchun eng to'g'ri yechim xorijiy investitsiyalar asosida asosiy xizmatlarni taqdim etish bo'lishi mumkin. Har bir bank innovatsiyalar bilan ishlashi uchun uning ichida qulay muhit yaratilishi lozim. Bunga esa quyidagilar orqali erishish mumkin:

2. Aniq strategiya va natijaga yo'naltirilgan maqsadni belgilash. Raqamli transformatsiya dasturi quyidagi elementlarni o'z ichiga olishi kerak: ulkan maqsadlar, yangi biznes modellarini yaratish va rivojlantirish jarayoni, dasturni amalga oshirish xarajatlarining aniq hisobi, raqamlashtirish tadbirlari va raqamli transformatsiyadan kelib chiqadigan xavflarni aniqlash. Shuning uchun strategiya uchta turdagi innovatsiyalar uchun rivojlanish rejasini o'z ichiga olishi kerak: mahsulot, jarayon va biznes modeli innovatsiyasi.

3. Hamkorlik shartnomalarini tuzish. Banklar, moliyaviy texnologik kompaniyalar, nobank tashkilotlar, telekommunikatsiya va IT kompaniyalari bilan hamkorlikni rivojlantirish. Shuningdek, Markaziy bank bilan faol hamkorlik qilish orqali innovatsiyalarni rivojlantirish uchun qulay shartsharoitlarni yaratishda tartibga soluvchi sifatida xizmat qilishi mumkin. Banklar startaplar bozoridagi loyihalarni diqqat bilan kuzatib borishi va baholashi, eng istiqbollilarini aniqlashi va ularni sotib olishi yoki ular bilan strategik hamkorlik aloqalarini yaratishi kerak.

IQIBOSLAR. СНОСКИ. REFERENCES.

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “2020-2025-yillarga mo‘ljallangan O‘zbekiston Respublikasining bank tizimini isloh qilish strategiyasi to‘g‘risida” gi PF -5992 sonli Farmoni, 12.05.2020 yil.

2. Дубинин М.В. Банковские технологии: сущность, история развития и перспективы // Финансы и кредит. №34 (274), 2007. – 58 с.

3. Vadlamani R. Introduction to banking technology and management // Institute for development and research in banking technology. May 2011. DOI: 10.4018/978-1-599046754.ch001.

4. O.M.Melikov. Raqamli bank texnologiyalari va ularning o‘ziga xos xususiyatlari hamda ulardan samarali foydalanish yo‘llari // “Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar” ilmiy elektron jurnali. № 4, iyul-avgust, 2021 yil.

5. M.Madraximov. Tijorat banklarida masofaviy bank xizmatlarini rivojlantirish istiqbollari // Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. VOLUME 1 | ISSUE 4, ISSN 2181-1784. Scientific Journal Impact Factor, SJIF 2021: 5.423.

6. <https://www.cbu.uz>

7. <https://www.oriens.uz>

ISSN: 2181-4031
DOI Journal 10.56017/2181-4031

ФУНДАМЕНТАЛ ТАДҚИҚОТЛАР ЖУРНАЛИ

II-ЖИЛД, 2-СОН

ЖУРНАЛ ФУНДАМЕНТАЛЬНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ

ТОМ-II, НОМЕР-2

JOURNAL OF FUNDAMENTAL STUDIES

VOLUME-II, ISSUE-2

«Фундаментал тадқиқотлар» электрон журнали 2022 йил 22 декабрь куни № 054837-сонли гувоҳнома билан оммавий ахборот воситаси сифатида давлат рўйхатидан ўтказилган.

Муассис: «IMFAKTOR Pages» масъулияти чекланган жамияти.

Таҳририят манзили: 100152, Тошкент шаҳри, Учтепа тумани, “Ватан” МФЙ, Чилонзор 24-мавзеси, 2-уй.

Телефон номер: +99894-410 11 55

Эл. почта: tahririyat@imfaktor.uz

Веб-сайт: www.imfaktor.uz